

Oponentský posudek dizertační práce

Autor dizertační práce:

Vladimír Vočka, JUDr.
student doktorského studijního programu PF UK Praha

Název dizertační práce: „Apelace a kasace v českém trestním řízení“.

Školitel:

Jelínek Jiří, JUDr., Doc. CSc.
vedoucí Katedry trestní práva PF UP Olomouc

Oponent:

Nett Alexander, JUDr., Doc. CSc.
Katedra trestního práva PF UP Olomouc

Dopisem děkana PF UK v Praze ze dne 22.4.2008, který mi byl doručen dne 12.5.2008, jsem byl jmenován oponentem dizertační práce.

Hodnocení *formální* stránky dizertační práce:

Předložený rukopis obsahuje 160 stran. Splňuje požadavek kladený na dizertační práci z hlediska rozsahu. Dizertační práce je opatřena přehledem použité literatury, dále seznamem odkazů a citací.

K formální stránce nemám připomínky.

Hodnocení *obsahové* stránky dizertační práce:

Práce je uspořádána do šesti kapitol. V první se autor věnuje historickému vývoji trestního řízení na území České republiky s akcentem na opravné řízení. Následuje vymezení pojmů opravné řízení, apelace, kasace a revize.

Další kapitola se zabývá uplatněním základních zásad trestního řízení ve vztahu k apelačnímu a kasačnímu principu.

Čtvrtá kapitola popisuje apelační a kasační princip ve vztahu k specifickým zásadám odvolacího řízení, zejména v návaznosti na zákaz reformationis in peius.

Další kapitola má název prostor pro pochybení práci soudců a jeho odstraňování v odvolacím řízení z hlediska principu apelačního a kasačního.

Závěrečná kapitola představuje úvahy de lege ferenda. Zde autor klade důraz na posílení apelace v opravném řízení.

Nyní k jednotlivým částem posuzované práce.

Kapitola první má název „Trestní soudnictví a institut odvolání na území České republiky“. Tato kapitola obsahuje historický exkurz od roku 1873 do současné doby. Zde je provedena etapizace v závislosti na změnách právní úpravy trestního řízení na území České republiky. Tato historická část je východiskem pro další kapitoly. Autor na ní také v tomto směru odkazuje a využívá ji i pro vlastní úvahy.

Druhá kapitola je orientována na vymezení základních pojmů opravného řízení. Zde je vymezen princip apelační a kasační. Následuje rozbor revizního principu. V této části autor podrobně popisuje možné alternativy řešení právní úpravy odvolacího řízení v návaznosti na princip kasace a apelace. Uvádí, že má zásadní pochybnost o důvodech i potřebnosti předpokládaného zavedení institutu tzv. revizního přezkoumání. Poukazuje na to, že revizní přezkoumání je na rozdíl od všech známých opravných prostředků svěřeno do rukou soudu, nikoliv do rukou procesních stran. Proto se domnívá, že takové řešení by nemělo pozitivní vliv na zkrácení délky trestního řízení.

Třetí kapitola pojednává o uplatnění základních zásad trestního řízení ve vztahu k apelačnímu a kasačnímu principu. Má přímou vazbu na další kapitoly v níž jsou zmíněny principy odvolacího řízení. Jednotlivé zásady jsou popsány s vazbou na apelační a kasační princip, nikoliv s vazbou i na další zásady opravného řízení, byť by takové řešení bylo na místě. To zejména za situace, že v další kapitole je uveden pouze omezený okruh vybraných zásad opravného řízení (k tomu srov. např. Růžek, A., Císařová, D., Zásady rozhodování v opravném řízení, AUC – JURIDICA, 1985).

Čtvrtá kapitola se zabývá apelačním a kasačním principem ve vztahu k některým dalším principům odvolacího řízení. Zde je zmiňována zásada soudcovské nezávislosti, princip zákazu reformationis in peius, princip beneficia cohesionis, princip vázanosti, princip de simi libis idem est iudicandum. V úvodu autor zmiňuje vybrané principy odvolacího řízení a uvádí, že se bude věnovat pouze některým. Nicméně je třeba uvést, že systém zaužívaných principů odvolacího řízení autor výslovně neuvádí a rovněž se nezmiňuje o tom, proč jej nepoužil. Autor vyslovuje kritický názor především k rozšíření zákazu změny k horšímu, a to nejen ve vztahu k přímému dopadu výsledku trestního řízení na obžalovaného, ale i ve vztahu ke všem, v původním rozhodnutí vysloveným, výrokům. Takové pojetí podle jeho názoru může vést k absurdním důsledkům.

Dále zastává názor, že závaznost právního názoru kasační instance odpadá, jestliže tento právní názor pozbude v dalším řízení svůj faktický, či hypotetický skutkový základ na němž byl založen.

Pátá kapitola věnuje pozornost obsahu odvolacího řízení v návaznosti na způsoby odstraňování pochybení v odvolacím řízení. Je rozdělena do dvou částí. Na otázky týkající se zjištění skutkového stavu věci a na právní posouzení skutkových zjištění.

Šestá kapitola obsahuje úvahy de lege ferenda. Zde je zmíněna především možnost posílení apelačního principu v odvolacím řízení. Autor se přiklání k posílení apelačního prvku v odvolacím řízení jako jedné z možností zvýšení míry objektivity konečného rozhodnutí a zamezení neúčelnému vrácení trestních věcí k soudům prvního stupně. V této souvislosti připomíná i možná rizika spočívající v tom, že by mohlo docházet k přesunu těžiště dokazování do odvolacího řízení.

Odkazy a odborná literatura:

Seznam odkazů a citací obsahuje odpovídající počet položek. Uvedené konstatování se vztahuje i na využití judikatury Nejvyššího soudu České republiky.

Závěrečné hodnocení dizertační práce:

Autor se ujal obtížného úkolu, a to posouzení míry využití principu apelace a kasace v opravné řízení. Jedná se o tradičně spornou otázku opravného řízení. Tedy v jakém rozsahu založit opravné řízení na principu kasace a v jakém rozsahu na principu apelace. Dospěl k názoru, že řádné fungování opravného řízení je podmíněno posilováním apelačního principu. Tento závěr i argumentačně ve své práci doložil.

Dizertační práci doporučuji k obhajobě.

V Brně dne 6.6.2008

Doc. JUDr. Alexander Nett, CSc
oponent
Katedra trestního práva PF UP Olomouc